

فره‌یختگان، هرچند مطالبه‌گری و دغدغه عدالتخواهی رسالت رسانه است، اما متاسفم که همچنان باید درمورد برخی حقوق اولیه اجتماعی‌ه‌نوع مواجهه‌مسئولان و نهادهای ذی‌ربط با آنها دست به‌قلم‌شویم، متاسفیم که باید از بی‌تدبیری در مواجهه با مردم و تأمین نیازمندی‌های آنها بنویسیم.

نه‌تنها برای من که برای هر فردی که حداقل‌هایی از انصاف را در فعالیت حرفه‌ای خود مدنظر داشته باشد مفروض است که تفاوت فاحشی میان اغتشاش و اعتراض وجود دارد و هیچ نهاد انتظامی و قضایی در هیچ کشوری رای به‌مماشات با اغتشاش و آشوب‌نمی‌دهد، اما حتماً فاصله‌قابل‌توجهی میان کسی که بنایت‌ضربه‌زند به کشور و مردم به خیابان می‌آید با کسی که برای استیفای حق خود اعتراض می‌کند، وجود دارد. مردم عادی بی‌جهت به خیابان نمی‌آیند، بی‌جهت فریاد نمی‌زنند و احتمالاتا کار به استخوان‌شان نرسد از حدود آرامش و رفتار مسالمت‌آمیز خارج نخواهند شد. علاوه‌بر این باید قبول کنیم وضعیت اقتصادی این روزهای کشور که موجب تعطیلی بسیاری از کارگاه‌ها و کارخانه‌ها شده و خیلی‌ها را از کار بی‌کار کرده‌است، چالش‌های زیادی برای زندگی مردم به‌ویژه دهک‌های پایین و گروه‌های فرودست اقتصادی پدید آورده است. از یک‌سوی تدبیری در ساماندهی به اقتصاد در ۶ سال اخیر مشکلات را تعمیق کرده و ازسوی دیگر در چندماه گذشته هم‌ماجرایی مثل کرونا مزید بر علت شده و بدیهی است در مواجهه با این شرایط، کارگری که اخراج‌شده یا ماه‌هاست حقوق نگرفته، لب به اعتراض گشاید، به خیابان بیاید و حتی برای اینکه دولت او را ببیند خسونت را هم تا حدودی چاشنی اعتراض خود کند.

۴ از رئیسی یاد بگیرد

اینها البته یک بخش ماجراست و زمانی که مصادیق و نمونه‌هایی از اعتراض‌های

۹ گفت‌وگو

رسول کوهپایه‌زاده، کارشناس مسائل حقوقی و از وکلای مطرح کشورمان در گفت‌وگویی مشروح با «فره‌یختگان» به بررسی ریشه‌های اعتراض، لزوم به‌رسمیت شناخته‌شدن حق اعتراض و چگونگی ابراز اعتراض و برخورداری از این حق و در عین حال فاصله‌گذاری با اغتشاشگران پرداخت.

او که معتقد است باید زاویه دید امنیتی و سیاسی به‌صورت پیش‌فرض از اعتراضات برداشته شود، در عین حال گفت: «باید ضمانت اجرایی را در حق اعتراض برای کسانی بگذاریم که مانع اعمال و تحقق این حقوق هستند، یعنی اگر کسانی برخلاف قانون مانع از این حق شوند، طوری که بر فرض مجوز را بلاوجه صادر نکنند یا نیروی انتظامی امنیت اجتماعات قانونی را مطابق قوانین تأمین نکنند، باید به‌عنوان متخلف شناسایی شوند.» مشروح گفت‌وگو با این کارشناس مسائل حقوقی در ادامه می‌آید.

۱۱۱

اخیرا در قضایای اعتراضات بنزنی، اعتراضات کارگران یا اعتراض مردم غیزانیه خوزستان درباره بی‌آبی شاهد مطالبات برحق آنها بوده‌ایم، اما این نوع اعتراضات بعضا مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرد، برای تبیین صحیح «حق اعتراض» و «چگونگی ابراز اعتراض و برخورداری از این حق» چه اقداماتی باید در سطح قوای سه‌گانه برای شفافیت این امر صورت گیرد؟
بحث این است که حق اعتراض، حق تشکل و راهپیمایی و اجتماعات در اصول متعدد قانون اساسی ازجمله اصل ۲۶ و ۲۷ به‌رسمیت شناخته شده است. برای عملیاتی کردن این حق مسلم نیاز داریم قانونگذار شرایط این موضوع را به‌طور شفاف و روشن با تأکید بر تسهیل و تحقق این حق و حقوق به حوزه تعین بیاورد.

۹ گفت‌وگو

محمدسرگزی، کارشناس حقوق جزا ومنتخب مجلس یازدهم:

مجلس معنای «مخل مبانی بودن» در اعتراضات را شفاف کند

محمد سرگزی، نماینده زابل، زهک، هیرمند و هامون از استان سیستان و بلوچستان در مجلس یازدهم و دادستان زابل در گفت‌وگوی مشروح با «فره‌یختگان» به تبیین نقاط پرچالش حق اعتراض و لزوم ورود مجلس یازدهم برای اصلاح این نقاط مبهم پرداخت. او معتقد است باید برای اعتراضات چارچوب مشخص کنیم، این اصل نیاز به قانونگذاری دارد که وقتی می‌گوییم مخل مبانی نباشند چه مواردی به معنای مخل بودن است و یا باید برخی ضوابط را مشخص و تعریف کنیم که مردم و اصناف مختلف بدانند در چه زمینه‌ای می‌توانند ورود پیدا کنند و در چه مواردی مخل مبانی اسلام و مخل نظم عمومی است. مشروح این مصاحبه در ادامه از نظر تان می‌گذرد.

۱۱۱

برای صحیح‌حق اعتراض و چگونگی ابراز آن مهم‌ترین برنامه مجلس یازدهم چیست؟
چرا که اخیرا در قضایای اعتراضات بنزنی، اعتراضات کارگران یا اعتراض مردم غیزانیه درباره بی‌آبی شاهد مطالبات بر حق آنها بودیم که بعضا مورد سوءاستفاده قرار گرفت.

آیا مجلس یازدهم تفسیر قانون در این اصل مهم را روشن خواهد کرد؟

طبق اصل ۲۷ قانون اساسی اعتراضات نباید مخل نظم و مغایر با مبانی اسلام باشد؛ این اصل به عنوان چارچوب ضابطه‌ای است که برای اعتراضات قائل هستیم و براساس همین اصل، قانون اساسی ما قائل به این است که باید اعتراضات مدنی شنیده شود. از سوی دیگر چنانچه این صدای اعتراض در فضای رسانه‌ای با تازپ داده می‌شود، نباید به نحوی باشد که مثلاً اقتربایی به افراد زده یا آکاذیبی علیه فردی مطرح شود، یک زمان انتساب مواردی وجود دارد که مادر این زمینه‌علم و آگاهی کافی نداریم اما خیلی بی‌محابا در فضاهای عمومی آن موارد را مطرح می‌کنیم درحالی‌که این اقدام شرعا و قانونا دارای محدودیت است.

در مورد اصل ۲۷ قانون اساسی هم(تشکیل اجتماعات و راهپیمایی هابدون حمل سلاح به‌شرطی که مخل مبانی اسلام نباشد، آزاد است) به‌نظر می‌رسد برداشت‌های سلیقه‌ای از آن شده‌است، آیا مجلس نمی‌خواهد به‌صورت قفیع در این زمینه قانونگذاری کند؟
بله. قانونی اساسی که مستقیما قابلیت اجرا ندارد و باید قانون دیگری وضع شود؛ یعنی

سیاست

«فره‌یختگان» الزامات به‌رسمیت شناختن حق اعتراض برای مردم را بررسی کرد

غیزانیه و مسئله‌ای مبهم به نام حق اعتراض

بگیرند و اینکه چه‌سپا درون قوه قضائیه هم هنوز مشی راس با بدنه متفاوت باشد و در بر همان پاشنه سابق بچرخد. پاسخ سوم اما مربوط به خوزستان است، مربوط به غیزانیه، جایی که گروه‌های جهادی هم معترضند، بسیاری از فعالان اجتماعی و سیاسی هم معترضند، اینها می‌گویند هم امکانات هست، هم نیروی انسانی و هم پول، ولی ابرادات مدیریتی و بعضا فسادهایی که ممکن است به‌وقوع پیوسته باشد، اجازه حل چنین مشکل بزرگی را نمی‌دهد. بی‌کفایتی‌هایی که در چند کیلومتری کارون فقدان آب و خشکسالی را پدیدآورده و روی ده‌ها حلقه چاه نفت، فقر و تبعیض. همه اینها البته می‌تواند یک طرف ماجرا باشد و امید به حاکمیتی مردم‌سالار که بنای آن دیده‌شدن مردم است، امکان اعمال نظر در تعیین سرنوشت را برای افشار مختلف در قانون دیده و مساوی دانستن افراد در حقوق را به‌عنوان روح حاکم بر همه اصول قانون اساسی درنظر گرفته است، جانب دیگری که انتظارها را بیشتر می‌کند.

۴ شکاف قانونی و عملکرد ناقص و غلط مدیران پر شود

در این مورد البته بحث مفصل است و شاید نیاز باشد در شماره‌های دیگر و فرصتی بهتر بحث جدی‌تری صورت بگیرد، اما واقعیت این است که باید شکاف بزرگ و انکارناپذیر بین ظرفیت‌های قابل توجه قانون اساسی و عملکرد محدود، ناقص و پر ایراد مجریان و مدیران سطوح مختلف به‌ویژه آنهایی که در شهرها و استان‌های دورتر از مرکز کشور مسئولیت دارند، دیده و برطرف شود. نگاهی آماری به بسیاری از چالش‌هایی که میان مردم و بخش‌هایی از دولت یا حکومت به‌وجود آمده و درگیری‌هایی که در مقاطع مختلف عارض شده، نشان می‌دهد به‌رغم وجود ظرفیت‌های حقوقی و تأکیدات قانون اساسی، مدیران یا اعمال‌نظر شخصی و نادیده گرفتن مردم و حقوق اساسی‌شان، عرصه زندگی را بر آنها تنگ کرده و به‌اصطلاح کاردار به استخوان‌شان رسانده‌اند. این

پیشنهاد رسول کوهپایه‌زاده برای رفع موانع به‌رسمیت اعتراض در کشور

مجلس سازوکار جلوگیری از اعمال نظر شخصی در مواجهه با اعتراض را ایجاد کند

کسانی که مانع اعمال حق اعتراض هستند به‌عنوان متخلف شناسایی شوند

زوایای پنهان این حق اعتراض به‌نظر شما دقیقا چه مواردی است؟
حق تشکلی که در قانون اساسی به‌رسمیت شناخته شده، اینکه راهپیمایی و اجتماعات باید مسیری را طی کند یا اگر قرار است از وزارت کشور مجوز گرفته شود، دیگر نباید مشکلی باشد. در طول این سالیان بعضا دیده‌ایم وزارت کشور سلیقه‌ای عمل می‌کند، از این‌رو قانونگذار باید مصوباتی داشته باشد که از اعمال نظرات شخصی و سلیقه‌ای جلوگیری شود.

یعنی به‌طور مصداقی چه اقداماتی انجام دهد؟

به‌طور مثال راه را برای اخذ مجوز برای افراد و تشکل‌ها بساز بگذارد و در واقع محدودیت‌ها را کاملا مشخص و شفاف کند که در این صورت مجوز داده نمی‌شود یا می‌شود، در قانون بحث اعتراضات به‌طور کلی گفته و تصریح شده، به شرط آنکه مخل مبانی اسلام نباشد، این تفسیر کلی است و نیاز داریم مصادیق آن روشن‌تر، واضح‌تر و شفاف‌تر مشخص شود.

از سوی دیگر باید برای کسانی ضمانت اجرایی بگذاریم که مانع اعمال و تحقق این حقوق هستند، یعنی اگر کسانی برخلاف قانون مانع از این حق شوند، طوری که بر فرض مجوز را بلاوجه صادر نکنند یا نیروی انتظامی امنیت اجتماعات قانونی را مطابق قوانین تأمین نکنند، برای آنها ضمانت اجرا بگذاریم و به‌عنوان متخلف شناسایی کنیم. ما نباید هرجا که چند نفر تجمع کردند، لزوما با نگاه امنیتی و سیاسی به آن بپردازیم، لذا در وهله اول باید اعتراض را به‌عنوان حق قانونی که تظلم خواهی و حقوق خود را اعمال می‌کنند، در نظر بگیریم، از این رو باید زاویه دید امنیتی و سیاسی برداشته شود.

چهارشنبه ۷ خرداد ۱۳۹۹ شماره ۴۷-۳۰

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.fdn.ir

www.f